

2009

Rättshjälp och taxor

SVERIGES DOMSTOLAR

Innehåll

Förord	3
Allmänt om Rättshjälpslagen	4
Domstolsverkets föreskrifter för beräkning av ekonomiskt underlag när fysisk person söker rättshjälp....	7
Domstolsverkets föreskrifter angående betalning av rättshjälpsavgift	11
Domstolsverkets föreskrifter angående rådgivningsavgift, nedsättning av rådgivningsavgift samt ersättning av allmänna medel till den som har lämnat rådgivning enligt rättshjälpslagen.....	13
Domstolsverkets föreskrifter och allmänna råd för domstol, Kriminalvårdsstyrelsen, Migrationsverket, Rättshjälpsmyndigheten och Åklagarmyndigheten att lämna uppgift om beslut rörande rättshjälp m.m.	15
Andra former av bistånd.....	18
Allmänt om ersättning till rättsliga biträden m.m. 19	
Domstolsverkets föreskrifter om brottmålstaxa för offentlig försvarare i tingsrätt och hovrätt.....	21
Domstolsverkets föreskrifter om ersättning till offentlig försvarare för deltagande i häktningsförhandling under helg.....	29
Domstolsverkets föreskrifter om brottmålstaxa för målsägandebiträde i tingsrätt och hovrätt	33
Domstolsverkets föreskrifter om advokatberedskap	39
Domstolsverkets föreskrifter om konkursförvaltartaxa ...	41
Domstolsverkets föreskrifter angående beräkning av ersättning för tidsspillan	45
Tolktaxan	47
Domstolsverkets föreskrifter om tolktaxa	49
Utlägg för resa, logi och uppehälle	57
Timkostnadsnormen och prisbasbeloppet	58

Förord

Inför 2008 genomförde Domstolsverket en översyn av brottmålstaxorna och föreskriften angående beräkning av tidsspillan med avsikt att uppnå enklare och tydligare regler. Tolktaxan genomgick en mindre förändring på så sätt att tidsintervallen i bilagan angavs på ett tydligare sätt. Inför 2009 har därför inte funnits behov av annat än smärre förändringar i några av föreskrifterna. Föreskrifterna om ersättning för tidsspillan kommer fortsättningsvis att omfatta även offentliga ombud. I avsnittet om tolktaxan klargörs i vilka fall det blir aktuellt med beloppen inom parentes i tabellerna i bilagan till tolktaxan. Vidare redogörs i Rättshjälp och taxor för ett par nya avgöranden under 2008 som kan ge vägledning inom sina respektive områden – ett avseende tillämpningen av helgtaxan och ett avseende tolkars rätt att ta del av handlingar i mål innan förhandling.

Domstolsverket tar gärna emot synpunkter på taxornas och föreskrifternas utformning samt på övrigt innehåll i Rättshjälp och taxor 2009.

Allmänt om Rättshjälpslagen

Inledning

Den nya rättshjälpslagen innehåller bestämmelser om rättshjälp och rådgivning. Om ett mål eller ärende pågår vid domstol, beslutar domstolen i frågor om rättshjälp. I annat fall beslutar Rättshjälpsmyndigheten. Biträdet får dock besluta om utredning.

Rådgivning

Rådgivning är en inledning till rättshjälp eftersom den enligt huvudregeln är en förutsättning för att rättshjälp ska kunna beviljas. Rådgivning ska lämnas av en advokat, biträdande jurist eller annan lämplig person under minst en timme och kunna pågå upp till två timmar. Avgiften för rådgivningen ska betalas till den som lämnar rådgivningen. Den som lämnar rådgivningen får sätta ned avgiften till hälften om den rättsökandes ekonomiska förhållanden ger anledning till det. Är den rättsökande underårig får avgiften sättas ned till noll, om sökandens ekonomiska förhållanden ger anledning till det. Om rådgivning skett mot nedsatt avgift kan den som lämnat rådgivning få ersättning av allmänna medel efter framställning hos Rättshjälpsmyndigheten.

Allmänna förutsättningar för rättshjälp

Rättshjälpen är subsidiär till rättsskyddet. Den som har rättsskydd som omfattar den aktuella angelägenheten ska inte få rättshjälp. Inte heller den som med hänsyn till sitt försäkringskydd i övrigt eller sina ekonomiska eller personliga förhållanden borde ha haft rättsskyddsförsäkring kan få rättshjälp. Om det finns särskilda skäl ska dock den som borde ha haft en rättsskyddsförsäkring kunna få rättshjälp.

Rättshjälp får beviljas en fysisk person vars ekonomiska underlag, dvs. beräknade årsinkomst sedan hänsyn tagits till underhållsskyldighet, förmögenhetsförhållanden och skuldsättning, inte överstiger 260 000 kr.

Avgörande för om rättshjälp ska beviljas ska vara om den rätts-sökande har behov av biträde och att detta behov inte kan tillgodoses på annat sätt. En prövning ska alltid göras om det är rimligt att staten bidrar till kostnaderna i den rättsliga ange-lägenheten.

Begränsningar i rätten till rättshjälp

Rättshjälp får beviljas endast när det finns särskilda skäl i en angelägenhet som rör bl.a. äktenskapsskillnad och därmed sammanhängande frågor eller underhåll till barn. Inte heller får näringsidkare beviljas rättshjälp i en angelägenhet som har upp-kommit i näringsverksamheten om det inte finns särskilda skäl.

Förmåner som ingår vid rättshjälp

Förmånen av biträde begränsas till att avse högst 100 arbets-timmar. I undantagsfall kan gränsen överskridas efter med-givande av en domstol eller Rättshjälpsmyndigheten. Utred-ningskostnader ersätts med sammanlagt högst 10 000 kr exkl. mervärdesskatt. Kostnader för bevisning stannar på staten.

Rättshjälpsavgift

Rättshjälpsavgiften utgör en viss procentuell andel av ersättning-en till rättshjälpsbiträdet. Systemet innehåller sex avgiftsnivåer. Rättshjälpsavgiften, som aldrig får överstiga kostnaderna för rättshjälpsbiträdet, utgör

1. två procent av kostnaderna om det ekonomiska underlaget inte överstiger 50 000 kr,
2. fem procent av kostnaderna, dock minst 500 kr, om det eko-nomiska underlaget överstiger 50 000 kr men inte 100 000 kr,
3. tio procent av kostnaderna, dock minst 1 000 kr, om det eko-nomiska underlaget överstiger 100 000 kr men inte 120 000 kr,
4. tjugoprocent av kostnaderna, dock minst 1 500 kr, om det ekonomiska underlaget överstiger 120 000 kr men inte 150 000 kr,

5. trettio procent av kostnaderna, dock minst 2 000 kr, om det ekonomiska underlaget överstiger 150 000 kr men inte 200 000 kr,

6. fyrtio procent av kostnaderna, dock minst 5 000 kr, om det ekonomiska underlaget överstiger 200 000 kr.

Är den rättssökande underårig får det beslutas att någon rättshjälpsavgift inte ska betalas, om sökandens ekonomiska förhållanden ger anledning till det.

Procentsatsen för beräkning av rättshjälpsavgift fastställs när rättshjälp beviljas. Om den rättssökandes ekonomiska underlag förändras väsentligt innan rättshjälpsärendet avslutas får jämkning ske till annan procentsats efter vad som är skäligt. Rättshjälpsavgiften ska fortlöpande betalas till biträdet allteftersom kostnaderna uppstår.

Ekonomiskt underlag

Närmare bestämmelser om beräkning av det ekonomiska underlaget framgår av Domstolsverkets föreskrifter (DVFS 2002:8) för beräkning av ekonomiskt underlag när fysisk person söker rättshjälp.

DVFS 2007:8

Utkom från trycket
den 19 december 2007

Domstolsverkets föreskrifter om ändring i (DVFS 2002:8) för beräkning av ekonomiskt underlag när fysisk person söker rättshjälp;

beslutade den 26 november 2007.

Domstolsverket föreskriver med stöd 6 § rättshjälpsförordningen (1997:404) att 6 § i Domstolsverkets föreskrifter (DVFS 2002:8) för beräkning av ekonomiskt underlag när fysisk person söker rättshjälp; skall ha följande lydelse.

Föreskrifterna kommer därför ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.

Ekonomiskt underlag

1 § Det ekonomiska underlaget utgörs av den rättssökandes beräknade årsinkomst sedan hänsyn tagits till underhållsskyldighet, förmögenhetsförhållanden och skuldsättning i enlighet med vad som framgår av 38 § rättshjälpslagen och nedanstående föreskrifter.

Beräkning av årsinkomst

2 § Den rättssökandes årsinkomst beräknas på grundval av de faktiska inkomsterna vid den tidpunkt då rättshjälpen söks samt inkomsterna under tiden närmast före och de sannolika inkomsterna under tiden närmast därefter.

Med den rättssökandes årsinkomst avses bruttointäkter efter avdrag för kostnader enligt bestämmelserna i inkomstskatte- (DV:s dnr 1420-2007)

lagen (1999:1229) avseende inkomstslagen tjänst, näringsverksamhet och kapital om inte annat framgår av dessa föreskrifter.

Som inkomst räknas också mer kontinuerligt utgående bistånd enligt socialtjänstlagen (2001:453) samt studiebidrag enligt studiestödslagen (1999:1395).

Om inkomsterna varierar kan den sjukpenninggrundande inkomsten som fastställts enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring tjäna som ledning vid beräkning av det ekonomiska underlaget.

Särskilda bestämmelser beträffande inkomstslaget tjänst

3 § Resekostnads- och traktamentsersättning beaktas som inkomst till den del ersättningen, efter avdrag enligt inkomstskattelagens bestämmelser, överstiger 5 000 kr.

Avdrag får ske för kostnader för intäkternas förvärvande med den del av de sammanlagda kostnaderna som överstiger 5 000 kr.

Särskilda bestämmelser beträffande inkomstslaget näringsverksamhet

4 § Vid beräkning av inkomst av näringsverksamhet tillämpas följande hjälpregel: Utgångspunkten är nettointäkten enligt senaste taxering. Från denna inkomst görs sedan eventuell avvikelse med hänsyn till den utveckling som kan väntas i näringsverksamheten under det år rättshjälp söks.

Särskilda bestämmelser beträffande inkomstslaget kapital

5 § Inkomst av kapital skall beaktas till den del intäkten, sedan avdragsgilla kostnader beaktats, överstiger 5 000 kr.

I fråga om kostnader som avser en bostad där den rättssökande bor permanent och som är en privatbostadsfastighet enligt 2 kap. 13 § inkomstskattelagen eller är en bostad som innehas

av den rättssökande i egenskap av medlem i bostadsrättsförening eller bostadsförening, medges inte avdrag för kapitalkostnader och driftkostnader som är hänförliga till den egna bostaden.

Förmögenhetsförhållanden och skuldsättning

6 § Beräkningen av förmögenhetsförhållanden och skuldsättning skall följa reglerna i 3-5 §§ i den upphävda lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt. Avgörande för värderingen av förmögenhet och skulder är tidpunkten för ansökan om rättshjälp.

Värdet av bostad där den rättssökande bor permanent och som är en privatbostadsfastighet enligt 2 kap. 13 § inkomstskattelagen eller bostad som innehas av den rättssökande i egenskap av medlem i bostadsrättsförening eller bostadsförening, skall inte tas upp som tillgång. Inte heller beaktas skuld som avser sådan tillgång.

Förmögenhet skall tas upp till hälften av värdet sedan 50 000 kr dragits av. Summan läggs till årsinkomsten. Nettoskuld skall inte dras av från årsinkomsten.

Om den rättssökandes skulder är större än tillgångarna får årlig amortering som överstiger 5 000 kr dras av. Avdrag för amortering medges inte för skuld som avser bostad där den rättssökande bor permanent och som är en privatbostadsfastighet enligt 2 kap. 13 § inkomstskattelagen eller bostad som innehas av den rättssökande i egenskap av medlem i bostadsrättsförening eller bostadsförening. Avdrag för amortering medges inte heller för skuld som hänför sig till näringsverksamhet. (DVFS 2007:8)

Dessa föreskrifter¹ träder i kraft den 1 januari 2003, då tidigare utfärdade föreskrifter (DVFS 2001:13) skall upphöra att gälla.

Dessa föreskrifter² träder i kraft den 1 januari 2008.

DOMSTOLSVERKET

THOMAS ROLÉN

Jörgen Nilsson

---

¹ DVFS 2002:8

² DVFS 2007:8

Domstolsverkets föreskrifter angående betalning av rättshjälpsavgift;

DVFS 1997:12
B 141

Utkom från trycket
den 24 oktober 1997

beslutade den 19 september 1997.

Domstolsverket utfärdar med stöd av 25 § andra stycket rättshjälpslagen (1996:1619) och 18 § rättshjälpsförordningen (1997:404) följande föreskrifter angående betalning av rättshjälpsavgift.

Med fortlöpande betalning av rättshjälpsavgift avses betalning en gång i kvartalet eller vid den senare tidpunkt då den utestående rättshjälpsavgiften uppgår till 2 000 kr.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 december 1997.

DOMSTOLSVERKET

BERTIL HÜBINETTE

Bengt-Åke Engström

(DV:s dnr 1144-1997)

Domstolsverkets föreskrifter angående rådgivningsavgift, nedsättning av rådgivningsavgift samt ersättning av allmänna medel till den som har lämnat rådgivning enligt rättshjälpslagen;

beslutade den 3 december 2001.

Domstolsverket föreskriver med stöd av 4 § fjärde stycket och 5 § andra stycket rättshjälpslagen (1996:1619) samt 4 och 5 §§ rättshjälpsförordningen (1997:404) följande.

1. Rådgivningsavgift

Rådgivningsavgiften fastställs till ett belopp som för varje påbörjad kvart motsvarar en fjärdedel av timkostnadsnormen.

2. Nedsättning av rådgivningsavgift

Nedsättning av rådgivningsavgiften får ske om den rättssökandes ekonomiska underlag enligt 38 § rättshjälpslagen inte överstiger 75 000 kr.

3. Framställning om ersättning

En framställning om ersättning av allmänna medel för vad som har satts ned av rådgivningsavgiften eller för kostnader för tolk och översättning görs hos Rättshjälpsmyndigheten senast den 1 februari året efter det år då rådgivningen lämnades.

DVFS 2001:12

I framställningen skall anges den rättssökandes namn, den rättsliga angelägenheten och antalet rådgivningstimmar, samt, om framställningen avser ersättning för nedsatt rådgivningsavgift, anledningen till nedsättningen.

Denna författning träder i kraft den 1 januari 2002, då förordningen (DVFS 2000:2) skall upphöra att gälla.

DOMSTOLSVERKET

STEFAN STRÖMBERG

Charlotte Brokelind

Domstolsverkets föreskrifter och allmänna råd för domstol, Kriminalvårdsstyrelsen, Migrationsverket, Rättshjälpsmyndigheten och Åklagarmyndigheten att lämna uppgift om beslut rörande rättshjälp m.m.;

beslutade den 18 mars 2005.

Domstolsverket föreskriver följande med stöd av 3 § förordningen (2005:77) om kontroll av vissa ersättningsanspråk m.m. och beslutar följande allmänna råd.

Tillämpningsområde

1 § I dessa föreskrifter finns bestämmelser om domstolarnas, Kriminalvårdsstyrelsens, Migrationsverkets, Rättshjälpsmyndighetens och Åklagarmyndighetens skyldighet att underrätta Justitiekanslern om vissa beslut om rättshjälp m.m.

Vad som sägs om domstol gäller även hyresnämnd och arrendenämnd.

Omfattningen av uppgiftsskyldigheten

2 § Justitiekanslern skall underrättas om följande beslut.

1. Beslut där rättshjälp har beviljats och där det har kommit ifråga att tillämpa
  - 9 § andra stycket rättshjälpslagen (1996:1619)
  - 11 § 2-5 rättshjälpslagen
  - 13 § rättshjälpslagen.
2. Beslut enligt 34 § rättshjälpslagen om att rättshjälpen skall fortsätta.
3. Beslut där underårig har beviljats rättshjälp.
4. Beslut om förordnande av offentlig försvarare i det fall den förordnade har sin verksamhet långt ifrån domstolen och förordnandet därför kan antas medföra avsevärt ökade kostnader.
5. Beslut i första instans genom vilket rättshjälpsbiträde, offentligt biträde, målsägandebiträde, särskild företrädare för barn, sakkunnig, offentlig försvarare eller tilltalad som har haft kostnader för en privat försvarare har erhållit en sammanlagd ersättning om minst 100 000 kr inklusive mervärdesskatt. Uppgift skall inte lämnas om beslutet avser förskott.
6. Beslut om byte av rättshjälpsbiträde, målsägandebiträde, särskild företrädare för barn eller offentligt biträde.

7. Beslut om byte av offentlig försvarare för det fall den misstänkte tidigare har fått byta offentlig försvarare i samma mål.
8. Beslut genom vilket Kriminalvårdsstyrelsen, Migrationsverket eller åklagare vid Åklagarmyndigheten har förordnat offentligt biträde om beslutet enligt myndighetens uppfattning är av principiellt intresse.
9. Beslut om ersättningsgaranti enligt 17 kap. 7 a § äktenskapsbalken eller beslut om utbetalning enligt tidigare beslutad ersättningsgaranti.
10. Beslut av domstol eller Rättshjälpsmyndigheten som enligt domstolens respektive myndighetens uppfattning är av principiellt intresse.

Allmänna råd till p. 4

Ett avstånd på 5-10 mil i tätbebyggda områden och 20 mil i mindre tätbebyggda områden mellan den domstol som förordnar offentlig försvarare och försvararens verksamhetsort kan tjäna som ett riktmärke för vad som kan anses utgöra verksamhet långt ifrån domstolen. Ett förordnande av en försvarare inom den egna domkretsen bör dock aldrig föranleda underrättelseskyldighet.

3 § Underrättelse sker genom att en blankett (se *bilaga*) översänds till Justitiekanslern. Till blanketten skall fogas en kopia av det beslut som omfattas av uppgiftsskyldigheten samt en kopia av ansökningshandling eller kostnadsräkningen. Om beslutet har meddelats i en dom skall domen i dess helhet bifogas.

När uppgiftsskyldigheten följer av 2 § 5 skall uppgift om den sammanlagda förhandlingstiden lämnas på blanketten.

Meddelande

Justitiekanslern anmäler att Justitiekanslern önskar inträda som part om det finns anledning att ändra ett beslut

- som omfattas av uppgiftsskyldigheten i denna författning
- som skulle ha omfattats av uppgiftsskyldigheten i denna författning om underinstansen meddelat ett för klaganden mer fördelaktigt beslut än det som överprövas.

-
1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 april 2005 då tidigare utfärdade föreskrifter (DVFS 2003:9) skall upphöra att gälla.
  2. I fråga om beslut som har meddelats före ikraftträdandet gäller de tidigare föreskrifterna.

DOMSTOLSVERKET

Thomas Rolén

Jörgen Nilsson

UNDERRÄTTELSE

Domstolens/myndighetens namn

Datum

Mål/ärend nr

Justitiekanslern
Box 2308
103 17 STOCKHOLM

Skälet till att Justitiekanslern underrättas om detta beslut:

(Skyldigheten att underrätta Justitiekanslern om vissa beslut följer av DVFS 2005:1)

DVFS 2005:1

- 2 § 1 Sökanden borde ha haft rättsskydd men har fått rättshjälp av särskilda skäl (9 § andra stycket rättshjälpslagen).
- Sökanden har av särskilda skäl fått rättshjälp i en angelägenhet som
- rör underhåll till barn,
  - rör skatter, tullar, avgifter eller betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter,
  - i tingsrätt handläggs som ett FT-mål,
  - skall behandlas utomlands men som inte avser fall som avses i 21 § rättshjälpslagen.
- (11 § 2 – 5 rättshjälpslagen)
- Den som är eller har varit näringsidkare har av särskilda skäl fått rättshjälp (13 § rättshjälpslagen).
- 2 § 2 Beslut enligt 34 § rättshjälpslagen om att rättshjälpen skall fortsätta trots att 100-timmarsgränsen överskrids.
- 2 § 3 Beslut där underårig har beviljats rättshjälp.
- 2 § 4 Beslut om förordnande av en offentlig försvarare som har sin verksamhet långt ifrån domstolen och förordnandet därför kan antas medföra avsevärt ökade kostnader.
- 2 § 5 Beslut i första instans genom vilket rättshjälpsbiträde, offentlig biträde, målsägandebiträde, särskild företrädare för barn, sakkunnig, offentlig försvarare eller tilltalad som har haft kostnader för en privat försvarare har erhållit en sammanlagd ersättning om minst 100 000 kr inklusive mervärdesskatt.
(Uppgift skall inte lämnas om beslutet avser förskott.)
- Sammanlagd förhandlingstid i målet: timmar
- 2 § 6 Beslut om byte av rättshjälpsbiträde, målsägandebiträde, särskild företrädare för barn eller offentlig biträde.
- 2 § 7 Beslut om byte av offentlig försvarare där den misstänkte tidigare har fått byta offentlig försvarare i samma mål.
- 2 § 8 Beslut genom vilket Kriminalvårdsstyrelsen, Migrationsverket eller åklagare vid Åklagarmyndigheten har förordnat offentlig biträde. Beslutet är enligt myndighetens uppfattning av principiellt intresse.
- 2 § 9 Beslut om ersättningsgaranti enligt 17 kap. 7 a § äktenskapsbalken eller beslut om utbetalning enligt tidigare beslutad ersättningsgaranti.
- 2 § 10 Beslut av domstol eller Rättshjälpsmyndigheten som enligt domstolens respektive myndighetens uppfattning är av principiellt intresse.

OBS! Till denna blankett skall fogas en kopia av det beslut som omfattas av uppgiftsskyldigheten samt en kopia av ansökningshandlingarna eller kostnadsräkningen. Om beslutet har meddelats i en dom skall domen i dess helhet bifogas.

Andra former av bistånd

Ekonomiskt bistånd

För den som har små ekonomiska resurser kan staten betala kostnaderna för bevisning och för inställelse till förhandling i allmän domstol eller Arbetsdomstolen. Ekonomiskt bistånd är inte en rättshjälpsförmån. Ansökan om ekonomiskt bistånd är avgiftsfri och kostnaderna för biståndet stannar alltid på staten. Bistånd ska kunna ges i allmän domstol i tvistemål, brottmål och ärenden samt i Arbetsdomstolen (11 kap. 6 §, 21 kap. 12 § och 36 kap. 24 § rättegångsbalken, 18 § lagen (1996:242) om domstolsärenden samt 5 kap. 3 § lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister).

Ersättningsgaranti

I 17 kap. 7 a § äktenskapsbalken finns bestämmelser om ekonomiskt bistånd vid bodelning dvs. bistånd i form av ersättningsgaranti. Biståndet innebär att staten kan bidra till kostnaderna till bodelningsförrättare för högst fem timmars arbete.

Offentligt biträde

Rätten till offentligt biträde regleras direkt i respektive materiell lagstiftning. Vissa gemensamma bestämmelser finns i en särskild lag (1996:1620) om offentligt biträde.

Allmänt om ersättning till rättsliga biträden m.m.

Timkostnadsnormen

Regeringen fastställer sedan 2007, dels en timkostnadsnorm för rättsliga biträden som innehar F-skattsedel, dels en timkostnadsnorm för rättsliga biträden som inte innehar F-skattsedel. Samtliga belopp i taxorna och föreskrifterna är grundade på den av regeringen årligen fastställda timkostnadsnormen för rättsliga biträden som innehar F-skattsedel.

I fall då taxorna eller föreskrifterna tillämpas och det rättsliga biträdet saknar F-skattsedel ska ersättningsbeloppet multipliceras med det omräkningstal som taxorna eller föreskrifterna anger. I övriga fall när ersättning tillerkänns, t.ex. med stöd av de allmänna bestämmelserna i 21 kap. 10 § rättegångsbalken eller 27 § rättshjälpslagen ska rätten inte räkna om ersättningen när F-skattsedel saknas utan endast tillämpa avsedd timkostnadsnorm. När Domstolsverket verkställer utbetalningen av ersättningen till rättsliga biträden som saknar F-skattsedel så kommer Domstolsverket utöver att betala ut beslutad ersättning till biträdet även att redovisa socialavgifter till Skatteverket.

Mervärdesskatt

Timkostnadsnormen och beloppen i taxorna och föreskrifterna är angivna exklusive mervärdesskatt. Uppdragstagare som är skyldiga att redovisa mervärdesskatt ska således göra tillägg med mervärdesskatt. I 20 § rättshjälpsförordningen (1997:404) finns bestämmelser om hur en kostnadsräkning ska vara utformad. Därutöver finns bestämmelser i 11 kap. mervärdesskattelagen (1994:200) som bl.a. anger att en faktura ska innehålla uppgift om beskattningsunderlag, skattesats och mervärdesskattebelopp. Mervärdesskatt ska även utgå med 25 procent på utlägg för resor och hotell (NJA 2005 s. 606). Om ett rättsligt biträde tillhandahåller tjänsten från ett annat EU-land och biträdet ska mervärdesbeskattas där och inte i Sverige är biträdet berättigad till ersättning för kostnad avseende det landets mervärdesskatt (NJA 2006 s. 567).

DVFS 2008:2

Utkom från trycket
den 19 december 2008

Domstolsverkets föreskrifter om brottmålstaxa för offentlig försvarare i tingsrätt och hovrätt;

beslutade den 9 december 2008

Domstolsverket föreskriver med stöd av 2 § förordningen (1997:406) om offentlig försvarare m.m. följande.

Tillämpningsområde

1 § Taxan gäller vid bestämmande av ersättning till offentlig försvarare i brottmål i tingsrätt och hovrätt med en tilltalad och en offentlig försvarare när huvudförhandlingar har förekommit om den sammanlagda förhandlingstiden i berörd instans inte överstiger 3 timmar och 45 minuter.

I hovrätten är taxan endast tillämplig om den offentliga försvararen biträtt den tilltalade i tingsrätten.

Förhandlingstid

2 § Med sammanlagd förhandlingstid avses den tid som använts till förhandlingar i berörd instans förutom tid för sådana häktningsförhandlingar som ersätts enligt Domstolsverkets föreskrifter (DVFS 2008:3) om ersättning till offentlig försvarare för deltagande i häktningsförhandling under helg.

3 § Som förhandlingstid räknas tiden från det att målet påropas till dess förhandlingen avslutas.

Kortare uppehåll än 15 minuter i förhandlingen räknas in i förhandlingstiden.

Längre uppehåll i förhandlingen räknas in i förhandlingstiden om den offentliga försvararen under denna tid utfört arbete i målet.

Arvode

4 § Arvodet bestäms enligt bilagan till dessa föreskrifter utifrån den sammanlagda förhandlingstiden med tillämpning av arvodesnivå 1 om inte annat framgår av andra till fjärde stycket.

Ingår andra förhandlingar än huvudförhandlingar såsom häktningsförhandlingar eller förhandlingar rörande kvarstad, beslag eller reseförbud i den sammanlagda förhandlingstiden tillämpas arvodesnivå 2.

Har rätten förordnat om rättspsykiatrisk undersökning tillämpas arvodesnivå 3.

Föreligger det förutsättningar enligt både andra och tredje stycket tillämpas arvodesnivå 4.

5 § Arvodet omfattar ersättning för allt arbete i målet samt normala kostnader för telefon, fotokopiering m.m.

Arvodet omfattar ersättning för en timmes tidsspillan. I denna timme ska i första hand räknas in tidsspillan före kl. 08.00 och efter kl. 18.00. Bestämmelser om beräkning av ersättning för tidsspillan därutöver finns i Domstolsverkets föreskrifter (DVFS 2008:7) angående beräkning av ersättning för tidsspillan.

Avvikelse från brottmålstaxan

6 § Taxan får överskridas om målet krävt avsevärt mer arbete än normalt och skälig ersättning i målet överstiger den gräns för överskridande av taxan som anges i bilagan.

Taxan får även överskridas om arbete varit påkallat och utförts under söndag, annan allmän helgdag, lördag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton.

Har onormalt stora kostnader för telefon, fotokopiering m.m. uppkommit i målet för den offentliga försvararen kan särskild ersättning för utlägg utgå.

7 § Taxan får frångås om den offentliga försvararen varit vårdslös, försumlig eller visat oskicklighet vid utförandet av uppdraget.

8 § Om taxan frångås med stöd av 6 § första eller andra stycket eller 7 § bestäms all ersättning för tidsspillan enligt Domstolsverkets föreskrifter (DVFS 2008:7) angående beräkning av ersättning för tidsspillan.

Övrigt

9 § Kostnader för resa, logi och uppehälle ersätts högst med de belopp som anges i de avtal om reseförmåner vid tjänsteresa som gäller inom Domstolsverkets verksamhetsområde.

10 § Beloppen i bilagan till föreskrifterna anges exklusive mervärdesskatt.

Saknar den offentliga försvararen F-skattsedel ska ersättningsbeloppet multipliceras med kvoten av 840/1104.

---

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2009, då Domstolsverkets föreskrifter (DVFS 2007:9) om brottmåls-taxa för offentlig försvarare i tingsrätt och hovrätt ska upphöra att gälla.

2. Äldre föreskrifter ska tillämpas i fråga om yrkande om ersättning till offentlig försvarare som framställs före den 1 januari 2009.

3. Har huvudförhandling hållits före den 1 januari 2009 men meddelas dom eller slutligt beslut i målet efter detta datum äger äldre föreskrifter fortfarande tillämpning.

DOMSTOLSVERKET

BARBRO THORBLAD

Jörgen Nilsson

Ersättningsbelopp och gräns för överskridande av taxan (gränsen inom parentes)

Förhandlingstid	0-14 min	15-29 min	30-44 min	45-59 min
	1 910	2 270	2 635	2 995
Nivå 1 (basarvode)	(2 865)	(3 405)	(3 955)	(4 495)
Nivå 2 (häktningförhandling m.m.)	2 840 (4 260)	3 200 (4 800)	3 565 (5 350)	3 925 (5 890)
Nivå 3 (RPU)	3 715 (5 575)	4 075 (6 115)	4 440 (6 650)	4 800 (7 010)
Nivå 4 (häktningförhandling m.m. och RPU)	4 645 (6 855)	5 005 (7 215)	5 370 (7 580)	5 730 (7 940)

Förhandlingstid	1 tim - 1 tim 14 min	1 tim 15 min - 1 tim 29 min	1 tim 30 min - 1 tim 44 min	1 tim 45 min - 1 tim 59 min
	3 355 (5 035)	3 715 (5 575)	4 080 (6 120)	4 440 (6 650)
Nivå 2 (häktningförhandling m.m.)	4 285 (6 430)	4 645 (6 855)	5 010 (7 220)	5 370 (7 580)
Nivå 3 (RPU)	5 160 (7 370)	5 520 (7 730)	5 885 (8 095)	6 245 (8 455)
Nivå 4 (häktningförhandling m.m. och RPU)	6 090 (8 300)	6 450 (8 660)	6 815 (9 025)	7 175 (9 385)

Förhandlingstid	2 tim - 2 tim 14 min	2 tim 15 min - 2 tim 29 min	2 tim 30 min - 2 tim 44 min	2 tim 45 min - 2 tim 59 min
	4 800 (7 010)	5 160 (7 370)	5 525 (7 735)	5 885 (8 095)
Nivå 2 (häktningförhandling m.m.)	5 730 (7 940)	6 090 (8 300)	6 455 (8 665)	6 815 (9 025)
Nivå 3 (RPU)	6 605 (8 815)	6 965 (9 175)	7 330 (9 540)	7 690 (9 900)
Nivå 4 (häktningförhandling m.m. och RPU)	7 535 (9 745)	7 895 (10 105)	8 260 (10 470)	8 620 (10 830)

Ersättningsbelopp och gräns för överskridande av taxan (gränsen inom parentes)

Förhandlingstid	3 tim - 3 tim 14 min	3 tim 15 min - 3 tim 29 min	3 tim 30 min - 3 tim 45 min
Nivå 1 (basarvode)	6 245 (8 455)	6 605 (8 815)	6 970 (9 180)
Nivå 2 (häktning- förhandling m.m.)	7 175 (9 385)	7 535 (9 745)	7 900 (10 110)
Nivå 3 (RPU)	8 050 (10 260)	8 410 (10 620)	8 775 (10 985)
Nivå 4 (häktning- förhandling m.m. och RPU)	8 980 (11 190)	9 340 (11 550)	9 705 (11 915)

Rättsfall rörande tillämpningen av brottmålstaxan för offentlig försvarare

Brottmålstaxan har ansetts tillämplig även om flera offentliga försvarare efterträtt varandra under handläggningen (se RH 2001:54).

Brottmålstaxan har inte ansetts tillämplig i hovrätt om målet där ursprungligen omfattat mer än en tilltalad även om dessa återkallat sina överklaganden före huvudförhandlingen (se NJA 1987 s. 332).

Brottmålstaxan har ansetts tillämplig även vid substitution enligt 21 kap. 6 § andra stycket RB (se NJA 2005 s. 137).

Mervärdesskatt ska utgå med 25 procent även på utlägg för resor och hotell (se NJA 2005 s. 606).

Exempel på tillämpning av brottmålstaxan för offentlig försvarare

1. En advokat förordnas som offentlig försvarare på en vardag. Under fredagen uppkommer frågan om att hålla en helgförhandling på lördagen. Förhandlingen genomförs och den anhållne häktas. I veckan därefter försätts den häktade på fri fot och målet mot honom avskrivs. Den offentlige försvararen har nedlagt två timmars arbete under fredagen och två timmars arbete – inklusive häktningsförhandlingen – under lördagen och slutligen en timmes arbete under måndagen då den häktade försattes på fri fot. I detta fall ska försvararen ersättas per timme, dvs. med 2 210 kr/timme för de två arbetade lördagstimmarna och med 1 104 kr/timme för de övriga timmarna, tillhoppa 7 732 kr ($2 \times 2\,210 + 3 \times 1\,104$).

2. En advokat förordnas som offentlig försvarare på en vardag eller en helgdag. Helgförhandling äger rum och försvararen arbetar under helgen i två timmar inklusive tiden för häktningsförhandlingen. Samme försvarare biträder den misstänkte under hela målets handläggning. Huvudförhandlingstid 50 minuter. Försvararen ska ersättas per timme, dvs. med 2 210 kr/timme för de två timmarnas arbete under helgen och enligt tabellen i brottmålstaxan med 2 995 kr. Total ersättning blir 7 415 kr ($2 \times 2\,210 + 2\,995$).

3. En försvarare förordnas under en vardag eller en helgdag. Helgförhandling äger rum och försvararen arbetar två timmar under helgen i anledning av förhandlingen. Ytterligare en häktningsförhandling äger rum i målet, denna gång en helgfri dag. Sammanlagd förhandlingstid 50 minuter. Samme försvarare har biträtt den misstänkte under hela målet. I detta fall ska försvararen ersättas per timme, dvs. med 2 210 kr/timme för arbetet i anledning av helgförhandlingen och dessutom enligt tabellen i brottmålstaxan – om förutsättningar i övrigt föreligger härför – med 3 925 kr enligt nivå 2 (häktningsförhandling m.m.). Total ersättning blir 8 345 kr ($2 \times 2\,210 + 3\,925$).

4. En försvarare förordnas under en helg. Han utför även visst arbete under helgen. Häktningförhandlingen äger emellertid rum en vardag. Under målets hela handläggning – inklusive huvudförhandlingen – biträds den tilltalade av samme försvarare. I detta fall ska ersättningen – om förutsättningar i övrigt föreligger härför – i första hand bestämmas enligt brottmålstaxan. Avvikelse från taxebeloppet torde emellertid komma i fråga ganska ofta med tillämpning av 6 § i brottmålstaxan.

5. Den advokat som har biträtt vid en helgförhandling biträder inte den tilltalade vid huvudförhandlingen i målet. I ett sådant fall ska den försvarare som biträtt vid helgförhandlingen ersättas med 2 210 kr/timme för varje arbetad timme under helgen. Försvararen som biträtt vid huvudförhandlingen ska – om förutsättningar i övrigt härför föreligger – ersättas enligt brottmålstaxan.

6. En advokat förordnas som offentlig försvarare under en helg och utför också visst arbete under helgen. Han biträder inte vid en helgförhandling och inte heller vid huvudförhandlingen. I detta fall är varken den ”vanliga” brottmålstaxan eller ”helgtaxan” tillämplig. Ersättningen för arbete ska då enligt 21 kap. 10 § rättegångsbalken bestämmas med utgångspunkt i den tidsåtgång som är rimlig och med hänsyn till uppdragets art och omfattning och med tillämpning av den timkostnadsnorm regeringen fastställer (1 104 kr). Avvikelse får ske på sätt som anges i paragrafen. (Se även prop. 1994/95:150, bilaga 3, samt NJA 1998 s. 507.)

DVFS 2008:3

Utkom från trycket
den 19 december 2008

Domstolsverkets föreskrifter om ersättning till offentlig försvarare för deltagande i häktningsförhandling under helg;

beslutade den 9 december 2008

Domstolsverket föreskriver med stöd av 2 § förordningen (1997:406) om offentlig försvarare m.m. följande.

1 § Offentlig försvarare som har deltagit i en häktningsförhandling som ägt rum under söndag, annan allmän helgdag, lördag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton erhåller ersättning för arbete som utförts på sådan dag med 2 210 kr för varje arbetad timme.

Tidsspillan dessa dagar ersätts enligt Domstolsverkets föreskrifter (DVFS 2008:7) angående beräkning av ersättning för tidsspillan med 1 015 kr per timme.

Ersättningsbeloppen är angivna exklusive mervärdesskatt.

2 § Kostnader för resa, logi och uppehälle ersätts högst med de belopp som anges i de avtal om reseförmåner vid tjänstereisa som gäller inom Domstolsverkets verksamhetsområde.

3 § Saknar den offentliga försvararen F-skattsedel skall ersättningen multipliceras med kvoten av 840/1104.

---

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2009, då Domstolsverkets föreskrifter (DVFS 2007:12) om ersättning till offentlig försvarare för deltagande i häktningsförhandling under helg ska upphöra att gälla.

2. Äldre föreskrifter ska tillämpas i fråga om yrkande om ersättning till offentlig försvarare som framställs före den 1 januari 2009.

3. Har häktningsförhandling hållits före den 1 januari 2009 men meddelas dom eller slutligt beslut i målet efter detta datum äger äldre föreskrifter fortfarande tillämpning.

DOMSTOLSVERKET

BARBRO THORBLAD

Jörgen Nilsson

Rättsfall rörande tillämpningen av helgtaxan

Den s.k. helgtaxan är tillämplig även på arbete som offentlig försvarare utför under helgdag för att överklaga ett efter förhandling under samma helg meddelat häktningsbeslut (se Högsta domstolens beslut den 19 november 2008, mål nr Ö 2137-08).

Domstolsverkets föreskrifter om brottmålstaxa för målsägandebiträde i tingsrätt och hovrätt;

beslutade den 9 december 2008

Domstolsverket föreskriver med stöd av 2 § förordningen (1997:406) om offentlig försvarare m.m. följande.

Tillämpningsområde

1 § Taxan gäller vid bestämmande av ersättning till målsägandebiträde i brottmål i tingsrätt och hovrätt med en tilltalad och ett målsägandebiträde, som biträder en målsägande, om den sammanlagda tid som målsägandebiträdet närvarat vid huvudförhandlingar i berörd instans inte överstiger 3 timmar och 45 minuter.

I hovrätten är taxan tillämplig endast om målsägandebiträdet biträtt målsäganden i tingsrätten.

Taxan gäller inte om målsägandebiträde i berörd instans närvarat vid andra förhandlingar i målet än huvudförhandlingar.

Arvode

2 § Arvodet bestäms enligt bilagan till dessa föreskrifter med utgångspunkt i den sammanlagda tid som målsägandebiträdet närvarat vid huvudförhandlingar i berörd instans.

3 § Som förhandlingstid räknas tiden från det målet påropas till dess förhandlingen avslutas.

Kortare uppehåll än 15 minuter i förhandlingen räknas in i förhandlingstiden.

(DV:s dnr 1904-2008)

Längre uppehåll i förhandlingen räknas in i förhandlings-tiden om målsägandebiträdet under denna tid utfört arbete i målet.

4 § Arvodet omfattar ersättning för allt arbete i målet samt normala kostnader för telefon, fotokopiering m.m.

Arvodet omfattar ersättning för en timmes tidsspillan. I denna timme ska i första hand räknas in tidsspillan före kl. 08.00 och efter kl. 18.00. Bestämmelser om beräkning av ersättning för tidsspillan därutöver finns i Domstolsverkets föreskrifter (DVFS 2008:7) angående beräkning av ersättning för tidsspillan.

Avvikelse från brottmålstaxan

5 § Taxan får överskridas om målet krävt avsevärt mer arbete än normalt och skälig ersättning i målet överstiger den gräns för överskridande av taxan som anges i bilagan.

Taxan får även överskridas om arbete varit påkallat och utförts under söndag, annan allmän helgdag, lördag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton.

Har onormalt stora kostnader för telefon, fotokopiering m.m. uppkommit i målet för målsägandebiträdet kan särskild ersättning för utlägg utgå.

6 § Arvodet får frångås om målsägandebiträdet har varit vårdslöst, försumligt eller visat oskicklighet vid utförande av uppdraget.

7 § Om taxan frångås med stöd av 5 § första eller andra stycket eller 6 § bestäms all ersättning för tidsspillan enligt Domstolsverkets föreskrifter (DVFS 2008:7) angående beräkning av ersättning för tidsspillan.

Övrigt

8 § Kostnader för resa, logi och uppehåll ersätts högst med de belopp som anges i de avtal om reseförmåner vid tjänstereisa som gäller inom Domstolsverkets verksamhetsområde.

9 § Beloppen i bilagan till föreskrifterna anges exklusive mervärdesskatt.

Saknar målsägandebiträdet F-skattsedel ska ersättningsbeloppet multipliceras med kvoten av 840 /1104.

---

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2009, då Domstolsverkets föreskrifter (DVFS 2007:10) om brottmåls-taxa för målsägandebiträde i tingsrätt och hovrätt ska upphöra att gälla.

2. Äldre föreskrifter ska tillämpas i fråga om yrkande om ersättning till målsägandebiträde som framställs före den 1 januari 2009.

3. Har huvudförhandling hållits före den 1 januari 2009 men meddelas dom eller slutligt beslut i målet efter detta datum äger äldre föreskrifter fortfarande tillämpning.

DOMSTOLSVERKET

BARBRO THORBLAD

Jörgen Nilsson

Ersättningsbelopp och gräns för överskridande av taxan (gränsen inom parentes)

Förhandlingstid	0-14 min	15-29 min	30-44 min	45-59 min
Arvode	1 910 (2 865)	2 270 (3 405)	2 635 (3 955)	2 995 (4 495)

Förhandlingstid	1 tim - 1 tim 14 min	1 tim 15 min - 1 tim 29 min	1 tim 30 min - 1 tim 44 min	1 tim 45 min - 1 tim 59 min
Arvode	3 355 (5 035)	3 715 (5 575)	4 080 (6 120)	4 440 (6 650)

Förhandlingstid	2 tim - 2 tim 14 min	2 tim 15 min - 2 tim 29 min	2 tim 30 min - 2 tim 44 min	2 tim 45 min - 2 tim 59 min
Arvode	4 800 (7 010)	5 160 (7 370)	5 525 (7 735)	5 885 (8 095)

Förhandlingstid	3 tim - 3 tim 14 min	3 tim 15 min - 3 tim 29 min	3 tim 30 min - 3 tim 45 min
Arvode	6 245 (8 455)	6 605 (8 815)	6 970 (9 180)

Rättsfall rörande tillämpningen av brottmålstaxan för målsägandebiträden

Brottmålstaxan för målsägandebitråde har ansetts tillämplig oavsett att det i målet även förekommit en särskild företrädare för barn (Svea hovrätts dom den 22 januari 2007 i mål nr B 1473-06).

Domstolsverkets föreskrifter om advokatberedskap;

beslutade den 9 december 2008

Domstolsverket föreskriver med stöd av regeringens be-
myndigande den 14 april 1988 följande om ersättning till
advokat eller annan jurist som deltar i tingsrätternas bered-
skap för prövning av häkningsfrågor.

Garantiersättning

1 § En tingsrätt får tillerkänna en advokat eller annan jurist
som efter överenskommelse med tingsrätten har åtagit sig att
vid behov delta i häkningsförhandling under söndag, annan
allmän helgdag, lördag, midsommarafton, julafton eller ny-
årsafton (advokatberedskap) ersättning med 1 800 kr exklusive
mervärdesskatt för varje dag som beredskapen upprätthålls
(garantiersättning).

Saknar advokaten eller juristen F-skattsedel ska ersättnings-
beloppet multipliceras med kvoten av 840/1104.

2 § Garantiersättning utgår inte för dag när advokaten eller
juristen är berättigad till ersättning för arbete i anledning av
att en helgförhandling ägt rum (jfr DVFS 2008:3).

Advokatberedskapens omfattning

3 § Advokatberedskapen får omfatta fyra advokater eller
andra jurister i Stockholms beredskapsområde, två i vardera
Malmö och Göteborgs beredskapsområden och en i vart och
ett av de övriga beredskapsområdena.

(DV:s dnr 1906-2008)

1

Begäran om ersättning

4 § En advokat eller annan jurist som begär garanti-ersättning skall snarast efter beredskapens slut ge in räkning till beredskapsdomstolen.

---

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2009, då tidigare utfärdade föreskrifter (DVFS 2007:14) skall upphöra att gälla.

2. Äldre föreskrifter (DVFS 2007:14) gäller fortfarande i de fall där advokatberedskapen fullgjorts före den 1 januari 2009.

DOMSTOLSVERKET

BARBRO THORBLAD

Jörgen Nilsson

Domstolsverkets föreskrifter om konkursförvaltartaxa;

beslutade den 9 december 2008

Domstolsverket föreskriver med stöd av 14 kap. 4 § konkurslagen (1987:672) och 44 § konkursförordningen (1987:916) följande.

Tillämpningsområde

1 § Konkursförvaltartaxan gäller i konkurser som avskrivs enligt 10 kap. 1 § konkurslagen.

Taxebelopp

2 § Ersättning för arbete utgår med 8 900 kr.

Avvikelse från taxebelopp

3 § Taxebeloppet får överskridas om ett konkursärende krävt avsevärt mer arbete än normalt. Överskridande får ske endast när rätten finner att skälig ersättning överstiger taxebeloppet med minst hälften. Gränsen för överskridande blir alltså 13 350 kr.

4 § Taxebeloppet får underskridas endast om förvaltaren varit vårdslös, försumlig eller visat oskicklighet.

Taxebeloppets omfattning

5 § Taxebeloppet omfattar allt förvaltarens arbete i konkursen. I taxebeloppet ingår ersättning för tidsspillan i en timme och allmänna kontorskostnader.

Tidsspillan

6 § Tidsspillan avser i allmänhet sådan tid då produktivt arbete med något uppdrag inte utförs, trots att förvaltarens arbetstid tas i anspråk. Restid och väntetid utgör den vanligaste formen av tidsspillan. Det måste från fall till fall avgöras vad som kan anses utgöra tidsspillan vid utförande av ett visst uppdrag.

7 § Tidsspillan ersätts till den del sammanlagd tidsspillan överstiger en timme. I denna timme skall i första hand inräknas ersättningsgill tidsspillan före kl. 08.00 och efter kl. 18.00.

8 § I de fall taxebeloppet överskrids med stöd av 3 § ersätts all tidsspillan.

9 § Ersättning för tidsspillan kan utgå endast för tid mellan kl. 07.00 och kl. 22.00. Övernattar förvaltaren på annan ort än den där han har sitt tjänsteställe utgår ersättning för tidsspillan mellan kl. 18.00 och kl. 22.00 endast om tidsspillan avser restid.

10 § Normal måltidspaus utgör inte ersättningsgill tidsspillan.

11 § Ersättning utgår med 1 015 kr per timme under vardagar mellan kl. 08.00 och kl. 18.00 och med 640 kr per timme för annan tid.

Mervärdesskatt m.m.

12 § Beloppen i taxan är angivna exklusive mervärdesskatt. Saknar konkursförvaltaren F-skattsedel ska ersättningsbeloppet multipliceras med kvoten av 840/1104.

---

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2009, då Domstolsverkets föreskrifter (DVFS 2007:15) om konkursförvaltartaxa ska upphöra att gälla.

2. Äldre föreskrifter ska tillämpas i fråga om yrkande om arvode till konkursförvaltare som framställts före den 1 januari 2009.

3. Föreskriften gäller även i mindre konkurser som avskrivs enligt 185 d § konkurslagen (1921:225).

DOMSTOLSVERKET

BARBRO THORBLAD

Jörgen Nilsson

Rättsfall m.m. rörande tillämpningen av konkursförvaltartaxan

Konkursförvaltare har vid sidan av arvode enligt taxa erhållit ersättning för kostnader avseende telefaxsändningar, porto och fotokopior (se NJA 1996 s. 618).

Vad gäller ersättning för kostnader för fotokopior ska endast kostnad för papper och toner inräknas (se NJA 1998 s. 145).

Arbete som utförts av ett sakkunnigt biträde som med stöd av 7 kap. 11 § konkurslagen anlåtts av en konkursförvaltare räknas som förvaltarens eget när ersättningen till förvaltaren bestäms (se NJA 2000 s. 475).

Mervärdesskatt ska utgå med 25 procent även på utlägg för resor och hotell (se NJA 2005 s. 606).

Det åligger konkursförvaltaren att i förvaltarberättelsen om möjligt ange vid vilken tidpunkt obeståndet inträffat samt om och när skyldighet inträtt att enligt 25 kap. 13 § aktiebolagslagen upprätta kontrollbalansräkning. I vissa fall kan konkursförvaltaren avstå från att lämna dessa uppgifter. Har uppgifterna bedömts som nödvändiga är ofta kostnaderna för att ta fram dem höga. Arvodet bestäms därför ofta utan tillämpning av taxan i dessa konkurser (prop. 1986/87:90 s. 271 f).

Domstolsverkets föreskrifter angående beräkning av ersättning för tidsspillan;

beslutade den 9 december 2008

Domstolsverket föreskriver med stöd av 19 § rättshjälpsförordningen (1997:404), 6 § förordningen (1997:405) om offentligt biträde, 2 § förordningen (1997:406) om offentlig försvarare m.m., 27 kap. 29 § rättegångsbalken (1942:740), 3 § förordningen (1997:408) om målsägandebiträde och 3 § förordningen (1999:998) om särskild företrädare för barn följande.

1 § Föreskrifterna gäller vid beräkning av ersättning för tidsspillan till rättshjälpsbiträden, offentliga biträden, offentliga försvarare, offentliga ombud, målsägandebiträden och särskilda företrädare för barn.

Ersättning enligt dessa föreskrifter utgår inte till den del tidsspillan omfattas av arvode enligt Domstolsverkets föreskrifter (DVFS 2008:2) om brottmålstaxa för offentlig försvarare i tingsrätt och hovrätt eller Domstolsverkets föreskrifter (DVFS 2008:4) om brottmålstaxa för målsägandebiträde i tingsrätt och hovrätt.

2 § Tidsspillan avser tid då produktivt arbete med något uppdrag inte kan utföras, trots att den ersättningsberättigades arbetstid tas i anspråk.

Normal måltidspaus utgör inte ersättningsgill tidsspillan.

3 § Tidsspillan ersätts för tid mellan kl. 07.00 och kl. 22.00. Om övernattnings sker på annan ort än den där den ersättnings-

DVFS 2008:7

berättigade har sitt tjänsteställe, ersätts tidsspillan mellan kl. 18.00 och kl. 22.00 endast om den avser restid.

4 § Ersättning utgår med 1 015 kr per timme under vardagar mellan kl. 08.00 och kl. 18.00 och med 640 kr per timme för annan tid.

5 § Ersättningsbeloppen är angivna exklusive mervärdesskatt.

Saknar den som är berättigad till ersättning för tidsspillan F-skattsedel ska beloppen i 4 § multipliceras med kvoten av 840/1104.

---

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2009 då Domstolsverkets föreskrifter (DVFS 2007:11) angående beräkning av ersättning för tidsspillan upphör att gälla.

2. Äldre föreskrifter ska tillämpas ifråga om yrkande om ersättning för tidsspillan som framställs före den 1 januari 2009.

3. Föreskrifterna gäller även i mål och ärenden där den upphävda rättshjälpslagen (1972:429) enligt övergångsbestämmelserna (2.) till rättshjälpslagen (1996:1619) ska gälla.

DOMSTOLSVERKET

BARBRO THORBLAD

Jörgen Nilsson

Tolktaxan

Tillämpningsområde

Enligt förordningen (1979:291) om tolktaxa gäller taxan för tolkning vid allmän domstol, förvaltningsdomstol, Arbetsdomstolen, Marknadsdomstolen, hyresnämnd, arrendenämnd, Statens VA-nämnd, polismyndighet, Åklagarmyndigheten och Kronofogdemyndigheten. Taxan är inte tillämplig vid skriftlig översättning.

Skatterättsliga frågor

Beloppen i taxan är angivna exklusive mervärdesskatt. Tolkar som är näringsidkare eller har en arbetsgivare som är skyldig att betala socialavgifter och är redovisningsskyldig för mervärdesskatt ska därför göra tillägg för mervärdesskatten. I 11 kap. mervärdesskattelagen (1994:200) finns bestämmelser som bl.a. anger att en faktura ska innehålla uppgift om beskattningsunderlag, skattesats och mervärdesskattebelopp.

Beloppen som står inom parentes i tabell 1 och 2 inkluderar socialavgifter och gäller arvode till tolkar som har F-skattsedel eller när arvode ska betalas ut till en juridisk person såsom aktiebolag eller handelsbolag.

För de tolkar som inte bedriver näringsverksamhet är domstolen att anse som tolkens tjänsteställe. All ersättning som utgår enligt 15 § tolktaxan är således skattepliktig och föranleder skatteavdrag (se rättsfall efter tolktaxan).

Ytterligare vägledning för hur domstolen kan hantera dessa frågor finns i utdrag ur Handbok för redovisning – RE. Utdraget återfinns på Doris under fliken Målhantering>Redovisning>Handbok RE.

Statligt ramavtal

Rikspolisstyrelsen har, inom ramen för den statliga inköpsamordningen, träffat tolkförmedlingsavtal. Utgångspunkten för den statliga inköpsamordningen är att de slutna ramavtalen ska användas. Information om ramavtalen finns på Doris

under fliken Administration >Inköp/upphandling>Statliga Ramavtal>Tolkförmedling. Ramavtalen påverkar inte domstolens möjlighet att skaffa tolk utan användning av någon tolkförmedling. Domstolen har alltid möjlighet att direkt vända sig till en tolk och förordna denne för tolkuppdraget.

Rättstolkar m.m.

På Kammarkollegiets hemsida finns uppgift om på vilka språk auktoriserade tolkar finns att tillgå samt information om god tolksed. Domstolsverkets uppfattning är att vid anlitande av tolk bör domstolen i första hand anlita en auktoriserad tolk som erhållit bevis om speciell kompetens som rättstolk. Anlitas en icke auktoriserad tolk ska denna normalt ersättas enligt arvodesnivå I. Det är först om Kammarkollegiet inte anordnar prov i språket i fråga som det är aktuellt att ta ställning till om ersättning enligt arvodesnivå II kan utgå.

Domstolen bör vara uppmärksam på att tolkning kräver stark koncentration. Under längre tolkningar kan tolken behöva kortare vilopausar med rimliga mellanrum. När det gäller tolkning till/från teckenspråk krävs det ibland att två eller flera tolkar arbetar tillsammans beroende på uppdragets art och längd. För att tolken ska kunna förbereda sig och väl fullgöra sitt uppdrag kan det ibland vara lämpligt att viktigare handlingar i målet, t.ex. stämningsansökan, underinstansens dom eller beslut, överklagandeskrivelser m.m. tillställs tolken i förväg. Förordnade tolkar är uppdragstagare hos domstolen och omfattas därför, enligt ett beslut av Justitiekanslern, av samma sekretessregler som domstolens anställda (Justitiekanslerns beslut den 14 november 2008, dnr 4970-08-21).

Tidsintervall

Tidsintervallen i bilagan anges med användande av symbolerna för mindre än (<) eller lika med (≤) och större än (>). Det första intervallet i tabellerna är således arvodesgrundande tid som är mindre än eller lika med en timme. Det andra intervallet är större än en timme men mindre än eller lika med 1 timme och 30 minuter. Resterande intervall är uppbyggda på samma sätt.

Domstolsverkets föreskrifter om tolktaxa;

beslutade den 9 december 2008

Domstolsverket föreskriver med stöd av förordningen (1979:291) om tolktaxa att följande taxa skall gälla.

Tillämpningsområde

1 § Bestämmelser om taxans tillämpningsområde finns i förordningen (1979:291) om tolktaxa.

Taxebelopp

2 § Taxan skiljer mellan tolkning vid domstol (tabell 1 i bilaga) och tolkning vid polis-, åklagar- och kronofogdemyndighet (tabell 2 i bilaga). Till tabell 1 hänförs även hyresnämnd, arrendenämnd och Statens va-nämnd. Inom varje tabell finns tre skilda ersättningsnivåer beroende på tolkens kvalifikationer. Den högsta ersättningsnivån, arvodesnivå III, gäller för av Kammarkollegiet auktoriserad tolk som har erhållit bevis om speciell kompetens som rättstolk i språket i fråga. Arvodesnivå II avser tolk som auktoriserats av Kammarkollegiet i språket i fråga samt tolk för hörsel- och talskadad som utexaminerats av Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet. Övriga tolkar hänförs till arvodesnivå I. Till arvodesnivå II kan även icke auktoriserad tolk hänföras om Kammarkollegiet inte anordnat särskilt prov i språket i fråga och uppdraget enligt den arvoderande myndighetens mening bör ersättas enligt arvodesnivå II. Vad som sägs om tolkar som auktoriserats av Kammarkollegiet äger motsva-
(DV:s dnr 1909-2008)

rande tillämpning på tolkar som tidigare blivit auktoriserade av Kommerskollegium.

3 § Arvode skall alltid utgå med belopp motsvarande minst 1 timmes arvodesgrundande tid.

Vid tolkning vid häktningsförhandling som äger rum på lördag, söndag eller annan allmän helgdag skall arvode utgå med belopp motsvarande minst 2 timmars arvodesgrundande tid.

4 § För tolkning vid domstol utgår arvode enligt tabell 1 i bilaga. För tolkning vid polis-, åklagar- och kronofogdemyndighet utgår arvode enligt tabell 2 i bilaga.

5 § Ersättning beräknas för varje uppdrag för sig. Då uppdraget sträcker sig över mer än en dag beräknas ersättningen för den sammanlagda tiden. Grundbeloppet utgår således endast en gång per uppdrag. Tolkning vid häktningsförhandling eller annan förhandling som inte är huvudförhandling anses som särskilt uppdrag. Likaså anses tolkning vid ny huvudförhandling i samma mål som särskilt uppdrag.

6 § Som arvodesgrundande tid räknas den sammanhängande tid under en och samma dag som tolken står till myndighetens förfogande. Tiden räknas från den tidpunkt till vilken tolken är kallad och har infunnit sig. I tiden inräknas varje uppehåll med undantag av normal måltidspaus.

7 § Äger tolkning rum på obekvämt arbetstid utgår tillägg med följande belopp för varje påbörjad halvtimme:

Måndag till fredag kl. 00.00-07.00 och 18.00-24.00
59 kr (arvodesnivå I), eller 78 kr inkl. socialavgifter och exkl. mervärdesskatt
92 kr (arvodesnivå II), eller 121 kr inkl. socialavgifter och exkl. mervärdesskatt
107 kr (arvodesnivå III), eller 141 kr inkl. socialavgifter och exkl. mervärdesskatt.

Söndag, annan allmän helgdag än nedan eller lördag kl. 00.00-24.00

98 kr (arvodessnivå I), eller 129 kr inkl. socialavgifter och exkl. mervärdesskatt

145 kr (arvodessnivå II), eller 191 kr inkl. socialavgifter och exkl. mervärdesskatt

187 kr (arvodessnivå III), eller 246 kr inkl. socialavgifter och exkl. mervärdesskatt

Från kl. 18.00 på dag före långfredagen till kl. 07.00 på dagen efter annandag påsk eller från kl. 18.00 på dag före pingstafton, midsommarafton, julafton eller nyårsafton till kl. 07.00 på vardag närmast efter helgdagsaftonen utgår tillägg för varje påbörjad halvtimme med belopp motsvarande dubbelt tillägg på tid måndag till fredag kl. 00.00-07.00 och 18.00-24.00.

Avvikelse från taxebelopp

8 § Det sammanlagda ersättningsbeloppet enligt taxan får överskridas om uppdraget varit av särskilt svår beskaffenhet. Detta kan vara fallet om t.ex. tolkuppsdraget avsett mer än ett språk eller om uppdragets art krävt fackkunskap inom ett ovanligt område. Taxebeloppet får också överskridas om det föreligger synnerliga svårigheter att finna en tolk. Att s.k. simultantolkning förekommer bör inte medföra överskridande av ersättningsbeloppet.

9 § Taxebeloppet får underskridas om tolken varit vårdslös eller försumlig eller visat oskicklighet.

Taxebeloppets omfattning

10 § Taxebeloppet omfattar allt arbete inom uppdraget. Taxebeloppet omfattar även ersättning för tidsspillan om högst 30 minuter.

Tidsspillan

11 § Tidsspillan avser i allmänhet sådan tid då tolkens arbetstid tas i anspråk trots att den inte utgör arvodesgrundande tid.

Det måste från fall till fall avgöras vad som kan anses utgöra tidsspillan vid visst uppdrag. Restid skall dock alltid anses som ersättningsgill tidsspillan.

12 § Normal måltidspaus utgör inte ersättningsgill tidsspillan.

13 § Tidsspillan ersätts till den del sammanlagd tidsspillan överstiger 30 minuter.

14 § Ersättning utgår per påbörjad timme enligt följande:
149 kr (arvodessnivå I), eller 196 kr inkl. socialavgifter och exkl. mervärdesskatt
207 kr (arvodessnivå II), eller 272 kr inkl. socialavgifter och exkl. mervärdesskatt
273 kr (arvodessnivå III), eller 359 kr inkl. socialavgifter och exkl. mervärdesskatt

Under obekväma arbetstid utgår tillägg för varje påbörjad halvtimme enligt följande:

59 kr (arvodessnivå I), eller 78 kr inkl. socialavgifter och exkl. mervärdesskatt
92 kr (arvodessnivå II), eller 121 kr inkl. socialavgifter och exkl. mervärdesskatt
107 kr (arvodessnivå III), eller 141 kr inkl. socialavgifter och exkl. mervärdesskatt

Utlägg

15 § Kostnader för resa, logi och uppehälle ersätts högst med de belopp som anges i de avtal om reseförmåner vid tjänstereisa som gäller inom Domstolsverkets verksamhetsområde.

Mervärdesskatt

16 § Beloppen i taxan anges exklusive mervärdesskatt.

Tolkförmedling

17 § Om en tolk anskaffas genom en tolkförmedling eller liknande organ får, utöver ersättning enligt taxan, ersättning utgå för förmedlingskostnaden med skäligt belopp.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2009, då Domstolsverkets föreskrifter (DVFS 2007:13) om toltaxa upphör att gälla.

DOMSTOLSVERKET

BARBRO THORBLAD

Jörgen Nilsson

Tabell 1 - Tolkning vid domstol

(belopp inom parentes avser arvode inkl. socialavgifter och exkl. mervärdesskatt)

Arvodes- grundande tid	≤1 tim		>1 tim - ≤1 tim 30 min		>1 tim 30 min - ≤ 2 tim		>2 tim - ≤2 tim 30 min		>2 tim 30 min - ≤ 3 tim	
	Arvodesnivå I	275	(361)	373	(490)	471	(619)	569	(748)	667
Arvodesnivå II	375	(493)	520	(683)	665	(874)	810	(1 065)	955	(1 255)
Arvodesnivå III	475	(624)	662	(870)	849	(1 116)	1 036	(1 362)	1 223	(1 607)

Arvodes- grundande tid	>3 tim - ≤3 tim 30 min		>3 tim 30 min - ≤4 tim		>4 tim - ≤4 tim 30 min		>4 tim 30 min - ≤5 tim		>5 tim - ≤5 tim 30 min	
	Arvodesnivå I	765	(1 005)	863	(1 134)	961	(1 263)	1 059	(1 392)	1 157
Arvodesnivå II	1 100	(1 446)	1 245	(1 636)	1 390	(1 827)	1 535	(2 017)	1 680	(2 208)
Arvodesnivå III	1 410	(1 853)	1 597	(2 099)	1 784	(2 345)	1 971	(2 590)	2 158	(2 836)

Arvodesgrundande tid överstiger 5 tim 30 min

Arvode enligt ovan jämte följande påslag:

Arvodesnivå I	98	(129)	kr per påbörjad halvtimme
Arvodesnivå II	145	(191)	kr per påbörjad halvtimme
Arvodesnivå III	187	(246)	kr per påbörjad halvtimme

Tabell 2 - Tolkning vid polis-, åklagar- och kronofogdemyndighet

(belopp inom parentes avser arvode inkl. socialavgifter och exkl. mervärdesskatt)

Arvodes- grundande tid	≤1 tim		>1 tim - ≤1 tim 30 min		>1 tim 30 min - ≤ 2 tim		>2 tim - ≤2 tim 30 min		>2 tim 30 min - ≤ 3 tim	
	Arvodesnivå I	229	(301)	327	(430)	425	(559)	523	(687)	621
Arvodesnivå II	313	(411)	452	(594)	591	(777)	730	(959)	869	(1 142)
Arvodesnivå III	401	(527)	579	(761)	757	(995)	935	(1 229)	1 113	(1 463)

Arvodes- grundande tid	>3 tim - ≤3 tim 30 min		>3 tim 30 min - ≤4 tim		>4 tim - ≤4 tim 30 min		>4 tim 30 min - ≤5 tim		>5 tim - ≤5 tim 30 min	
	Arvodesnivå I	719	(945)	817	(1 074)	915	(1 202)	1 013	(1 331)	1 111
Arvodesnivå II	1 008	(1 325)	1 147	(1 507)	1 286	(1 690)	1 425	(1 873)	1 564	(2 055)
Arvodesnivå III	1 291	(1 697)	1 469	(1 931)	1 647	(2 164)	1 825	(2 398)	2 003	(2 632)

Arvodesgrundande tid överstiger 5 tim 30 min

Arvode enligt ovan jämte följande påslag:

Arvodesnivå I	98	(129)	kr per påbörjad halvtimme
Arvodesnivå II	139	(183)	kr per påbörjad halvtimme
Arvodesnivå III	178	(234)	kr per påbörjad halvtimme

Rättsfall rörande tillämpningen av tolktaxan

Ersättning för återkallat tolkuppdrag bör som regel utgå endast om uppdraget har medfört att tolken gått miste om en inkomst som han annars skulle ha kunnat erhålla. Om så skulle vara fallet bör han, inom ramen för vad han kunnat betinga sig för tolkuppdraget, i princip vara berättigad till ersättning för inkomstbortfallet. Hänsyn bör emellertid också tas till i vad mån tolken har haft möjlighet att skaffa något annat uppdrag som ersättning för det återkallade eller på annat sätt kompensera inkomstförlusten (se NJA 1984 s. 334 I).

Ett liknande resonemang förs i fråga om ersättning till domstolstolk för det fall att tolkuppdraget tagit kortare tid i anspråk än vad som ursprungligen avsetts (se NJA 1984 s. 334 II).

Reglerna som finns i 18 kap. 14 § och 31 kap. 9 § rättegångsbalken torde inte gälla i de fall en tolk begär ersättning. En tolk har inte ansetts vara bunden av bestämmelserna i 18 kap. 14 § och 31 kap. 9 § rättegångsbalken och behöver därför inte lämna sin kostnadsräkning innan handläggningen i allmän domstol avslutas. Ett yrkande om ersättning ska således prövas i sak även om det kommer domstolen tillhanda efter det att handläggningen av målet avslutats (Svea hovrätt, avd. 9, beslut 1983-09-22, SÖ 94).

I fråga om ersättning för restid har taxan ansetts innebära att ersättningen ska beräknas utifrån den sammanlagda restiden – utöver 30 minuter – för den period som tolkuppdraget avsett (jfr NJA 1976 s. 699 och se NJA 1983 C44).

Tolk har ansetts ha sitt tjänsteställe vid den domstol där arbete utförs. Skatteavdrag ska därför göras på hela den ersättning för resor till och från domstolen och övernattningskostnader på tjänstgöringsorten som tolken tillerkänns av domstolen (se Kammarrätten i Jönköping, dom 1996-02-02, mål 1800-1995). Att tolken vid inkomstbeskattning anses ha sitt tjänsteställe vid domstolen kan inte tas till intäkt för att tolken inte skulle vara berättigad till ersättning för resa till och från domstolsorten eller för logi och uppehälle på domstolsorten (se Hovrätten över Skåne och Blekinge, beslut 2002-11-12, mål Ö 2123-02).

Tolkning vid två häktningförhandlingar i samma mål har ansetts utgöra två särskilda uppdrag och har gett tolken rätt till ersättning med ett grundbelopp för vardera förhandlingen (se NJA 2000 s. 659).

Tillägg enligt 7 § vid tolkning på obekväm arbetstid kan endast utgå för tid tolken faktiskt stått till domstolens förfogande (Hovrätten över Skåne och Blekinge, beslut 2006-06-27, mål Ö 1216-06).

Utlägg för resa, logi och uppehälle

Beloppen som har sin grund i ALFA kan komma att ändras inför 2009. Läsaren bör kontrollera att de belopp som anges fortfarande är korrekta på Doris eller Sveriges Domstolars webbplats, www.domstol.se.

Avtal inom Domstolsverkets verksamhetsområde

Allmänt löne- och förmånsavtal (ALFA) – främst 3 kap. 3-4 §§

Avtal om förmåner m.m. i samband med tjänsteresa inom och utom riket, tillfällig anställning och dubbelbosättning (DV:s lokala reseavtal) – främst 3 § jämte bilaga 1 och 2

De vanligaste beloppen gällande den 10 december 2008

	ALFA		DV:s lokala reseavtal		Summa
Resa med egen bil	18:50 kr	+	12 kr	=	30:50 kr/mil
Endagsförrättning (vid förrättning minst 10 km utanför det vanliga tjänstestället eller bostaden)					
- vid bortovaro över 6 timmar			147 kr	=	147 kr
- vid bortovaro över 10 timmar			210 kr	=	210 kr
- vid bortovaro över 12 timmar			420 kr	=	420 kr
Flerdygnsförrättning (minst 50 km från den vanliga verksamhetsorten)					
- hel dag	210 kr	+	210 kr	=	420 kr/dag
- del av dag					
1. avresa före kl 12.00 eller hemkomst efter kl 19.00	210 kr	+	210 kr	=	420 kr/dag
2. övriga fall	105 kr	+	147 kr	=	252 kr/dag
Måltidsavdrag					
för frukost vid flerdygnsförrättning	- 42 kr		- 42 kr	=	- 84 kr
Måltidsavdraget halveras för avrese- och hemkomstdagen då halvt traktamente betalas	- 21 kr		- 21 kr	=	- 42 kr

Mervärdesskatt

För de som är redovisningsskyldiga för mervärdesskatt tillkommer lagstadgad moms (25 procent).

Timkostnadsnormen och prisbasbeloppet

	Timkostnadsnorm för rättsliga biträden som innehar F-skattsedel exklusive mervärdesskatt	Timkostnadsnorm för rättsliga biträden som inte innehar F-skattsedel exklusive mervärdesskatt	Prisbasbelopp
2009	1 104 kr	840 kr	42 800 kr

	Timkostnadsnormen exklusive mervärdesskatt	Timkostnadsnormen inklusive mervärdesskatt	
2008	1 081 kr		41 000 kr
2007	1 056 kr		40 300 kr
2006	1 029 kr		39 700 kr
2005	1 008 kr	1 260 kr	39 400 kr

Mer information och beställning

Mer information om Sveriges Domstolar hittar du på vår webbplats domstol.se. Där kan du också få mer information om rättshjälp och även ladda hem denna publikation som pdf-fil eller beställa fler tryckta exemplar. Tryckta exemplar kan även beställas på adressen Domstolsverket, 551 81 Jönköping.

Producerad av Informationsavdelningen, Domstolsverket

Tryckt av AB Danagårds Grafiska, december 2008

Omslagsfoto Patrik Svedberg

Dnr 1979-2008

ISSN 0282-9711

SVERIGES DOMSTOLAR

Domstolsverket

Postadress: 551 81 Jönköping • Besöksadress: Kyrkogatan 34 • Telefon: 036-15 53 00
Telefax: 036-16 57 21 • E-post: domstolsverket@dom.se • www.domstol.se